

UCHWAŁA

Dnia 9 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Duś

Protokolant starszy sekretarz sądowy Mariusz Pogorzelski

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 09 grudnia 2021 r. wniosku pełnomocnika spółki S. s. r. o. – adwokata D.K. o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora Prokuratury Okręgowej w C. M. C. do odpowiedzialności karnej działając na podstawie art. 135 § 1 i 5 *a contrario* i art. 145 § 1a ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2021 r. poz. 66, dalej: Prawo o prokuraturze) w zw. z art. 27 § 1 pkt 1a i § 3 pkt 2b ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2021 r. poz. 154)

uchwalił

- I. powyższego wniosku nie uwzględnić,
- II. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wnioskiem datowanym na dzień 16 czerwca 2020 r. pełnomocnik spółki S. s. r. o. – adwokat D. K. wystąpił do Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Okręgowej M. C. (k. 7 – 7v). Do przedmiotowego wniosku załączono pełnomocnictwo (k. 8) oraz subsydiarny akt oskarżenia (k. 9 – 12). Jak wynika z treści wniosku, wnioskodawca zarzuca wymienionemu w nim prokuratorowi, że prowadząc postępowanie w sprawie oznaczonej sygnaturą V Ds. (...) dotyczącej przedsiębiorstwa K. poświadczył nieprawdę odnoszącą się do treści protokołu przeszukania pomieszczenia znajdującego się w K. przy ul. M. z dnia 20 maja 2014 r. oraz dokonał „dalszego i kolejnych udostępnienia tych” akt urzędom kontroli skarbowej(k. 7). Wnioskodawca wskazał, że „udostępnienie nastąpiło bez wydania

postanowienia w przedmiocie dowodów. Jak zaznaczył sam oskarżony w toku przesłuchania w Prokuraturze Okręgowej w G. wydał postanowienie dopiero po zapoznaniu się przez UKS i jej zwrocie. W związku z tym należy wskazać, że Prokurator udostępnił akta nie wiedząc co one zawierają (...) udostępnienie nastąpiło poprzez wypożyczenia tych akt administracji skarbowej bez żadnego spisu czy też wykazu, co sprawia, że prokurator naraził dobro śledztwa, bowiem po prostu akta mogły zginąć, a dokumenty usunięte lub zniszczone” (k. 7.).

Wskazany jako załącznik do wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej subsydiarny akt oskarżenia precyzuje zakres uchybień prokuratora M. C. mających wyczerpywać znamiona czynów zabronionych określonych w Kodeksie karnym, tj.

1. w dniu 27 maja 2014 r. wykonując obowiązki funkcjonariusza publicznego prowadząc postępowanie o sygnaturze V Ds. (...) bez weryfikacji stanu faktycznego dokonał poświadczenia nieprawdy w protokole przeszukania lokalu w K. przy ulicy M. poprzez wskazanie, iż w czynnościach z ramienia spółki S. s.r.o. uczestniczył B. M. podczas gdy w dacie przeszukania B. M. przebywał w areszcie policyjnym w C., tj. o czyn z art. 231 § 1 w zw. z 271 § 1 k.k.
2. w nieustalonym dniu po 24 czerwca 2014 r. wykonując obowiązki funkcjonariusza publicznego prowadząc postępowanie o sygnaturze V Ds. (...) dokonał wypożyczenia akt postępowania organom administracji skarbowej w C. zawierające dokumenty pokrzywdzonej bez uprzedniego sporządzenia postanowienia w przedmiocie dowodów rzeczowych oraz spisu zabezpieczonych dokumentów, a także wydał zgodę na udostępnienie akt bez szczególnego określenia zakresu udostępnienia tj. wbrew treści par 143 ust. 1 i 2 Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k.
3. w nieustalonym dniu po 3 czerwca 2015 r. wykonując obowiązki funkcjonariusza publicznego prowadząc postępowanie o sygnaturze V Ds. (...) dokonał wypożyczenia akt postępowania organom administracji skarbowej w C. zawierające dokumenty pokrzywdzonej bez uprzedniego sporządzenia postanowienia w przedmiocie dowodów rzeczowych oraz

spisu zabezpieczonych dokumentów, a także wydał zgodę na udostępnienie akt bez szczególnego określenia zakresu udostępnienia tj. wbrew treści par 143 ust. 1 i 2 Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k.

4. w nieustalonym dniu po 2 maja 2016 r. wykonując obowiązki funkcjonariusza publicznego prowadząc postępowanie o sygnaturze V Ds. (...) dokonał wypożyczenia akt postępowania organom administracji skarbowej w C. zawierające dokumenty finansowe pokrzywdzonej bez uprzedniego sporządzenia postanowienia w przedmiocie dowodów rzeczowych oraz spisu zabezpieczonych dokumentów, a także wydał zgodę na udostępnienie akt bez szczególnego określenia zakresu udostępnienia tj. wbrew treści par 143 ust. 1 i 2 Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k.

5. w nieustalonym dniu po 25 maja 2016 r. wykonując obowiązki funkcjonariusza publicznego prowadząc postępowanie o sygnaturze V Ds. (...) dokonał wypożyczenia akt postępowania organom administracji skarbowej w C. zawierające dokumenty finansowe pokrzywdzonej bez uprzedniego sporządzenia postanowienia w przedmiocie dowodów rzeczowych oraz spisu zabezpieczonych dokumentów, a także wydał zgodę na udostępnienie akt bez szczególnego określenia zakresu udostępnienia tj. wbrew treści par 143 ust 1 i 2 Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. (k. 9 – 10).

Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym wniosek wraz z jego załącznikami przekazał zgodnie z właściwością do Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, w konsekwencji czego wpłynął do tut. Sądu w dniu 30 września 2020 r.

Zarządzeniem z dnia 7 października 2020 r. wydanym na podstawie art. 135 § 4 w zw. z art. 145 § 1b ustawy Prawo o prokuraturze Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej z uwagi na brak załączonych dowodów odmówił przyjęcia wniosku o wydanie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora M. C. (k. 16 – 17).

Pełnomocnik wnioskodawcy zażaleniem datowanym na dzień 28 października 2020 r. zaskarżył w całości ww. zarządzenie Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej (k. 20 – 20v). Postanowieniem z dnia 21 listopada 2020 r. Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone zarządzenie (k. 25 – 27).

Po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 17 grudnia 2020 r. sprawy w przedmiocie podjęcia uchwały zezwalającej na pociągnięcie prokuratora Prokuratury Okręgowej w C. M. C. do odpowiedzialności karnej, Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 17 grudnia 2020 r., sygn. akt I DO 57/20, przyjmując za podstawę rozstrzygnięcia art. 335 § 3 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 2 w zw. z art. 135 § 5 i art. 135 § 6 ustawy Prawo o prokuraturze – umorzył postępowanie (k. 46 – 49, 111). Postanowienie to zostało zaskarżone w całości zażaleniem wniesionym przez pełnomocnika wnioskodawcy, które wpłynęło do Sądu Najwyższego w dniu 18 stycznia 2021 r. (k. 57). Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 15 września 2021 r., sygn. akt II DIZ 37/21, uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji (k. 110 – 114).

Zarządzeniem z dnia 13 października 2021 r. przewodniczący składu orzekającego zwrócił się do Sądu Rejonowego w C. XI Wydziału Karnego o nadesłanie akt postępowania dot. M. C. (k. 126). Sąd Rejonowy w C. przesłał akta postępowania w sprawie o sygn. XI K (...), w których skład wchodziły również akta postępowania o sygn. IV Kp (...) oraz akta postępowania o sygn. PO V Ds. (...) wraz z załącznikiem adresowym.

W oparciu o treść wniosku pełnomocnika wnioskodawcy z dnia 16 czerwca 2020 r. oraz przedstawione wraz z nim załączniki, a także ujawnione na posiedzeniu akta postępowania o sygn. akt XI K (...) prowadzonego przed Sądem Rejonowym w C. XI Wydziałem Karnym oraz przesłanych wraz z nimi aktami o sygn. IV Kp (...) i aktami postępowania o sygn. PO V Ds. (...), **Sąd Najwyższy uznał za uprawdopodobniony następujący stan faktyczny.**

Pismem datowanym na dzień 30 kwietnia 2018 r. prokurent spółki S. s. r. o. B. M. wraz z pełnomocnikiem radcą prawnym S. A. wystąpili do Prokuratury Krajowej o wszczęcie postępowania karnego oraz postępowania dyscyplinarnego wobec prokuratora Prokuratury Okręgowej w C. M. C., który jak to wynika z

wymienionego pisma prowadząc postępowanie o sygn. V Ds. (...) miał dopuścić się m. in. czynów polegających na utrudnianiu i uniemożliwianiu udostępnienia akt pełnomocnikowi spółki S. s. r. o., udostępnianiu akt spółki S. s. r. o. podmiotom trzecim, zatwierdzeniu protokołu przeszukania poświadczającego nieprawdę i innych (akta postępowania sygn. PO V Ds. [...], k. 4). Prokuratura Okręgowa w G. w dniu 02 sierpnia 2018 r. przyjęła protokolarne zawiadomienie o przestępstwie złożone przez B. M. (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 12 – 13v). Pełnomocnik B. M. – radca prawny S. A. był obecny podczas przesłuchania swojego mocodawcy w dniu 02 sierpnia 2018 r. (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 16), a także złożył do akt sprawy kserokopie uwierzytelnionych dokumentów: pismo Prokuratury Okręgowej w C. z dnia 12 grudnia 2017 r., sygn. V Ds. (...), cztery zarządzenia Prokuratury Okręgowej w C. o udostępnieniu akt w sprawie o sygn. V Ds. (...), protokół przeszukania z dnia 20 maja 2014 r. wraz ze spisem i opisem rzeczy zatrzymanych oraz pełnomocnictwo (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 17).

Postanowieniem Prokuratury Okręgowej w G. z dnia 08 sierpnia 2018 r. wszczęto śledztwo w sprawie „(...) przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków, w okresie od maja 2014 roku do listopada 2016 roku w C., poprzez niezasadne udzielenie organom skarbowym wglądu do dokumentacji firmy S. s. r. o., bez określenia zakresu udostępnienia, i następnie jej przekazanie Urzędowi Skarbowemu w K. oraz zaniechanie powiadomienia przedstawicieli firmy S. s. r. o. o zatrzymaniu podczas przeszukania siedziby tej firmy w K. w dniu 20 maja 2014 roku dokumentacji oraz przedstawienia wykazu zatrzymanych dokumentów przez prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze o sygn. V Ds. (...) Prokuratury Okręgowej w C., tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k.” (akta postępowania sygn. PO V Ds. [...], k. 32 - 32v).

Po przeprowadzeniu śledztwa w dniu 20 grudnia 2018 r. wydano postanowienie o umorzeniu śledztwa wobec braku znamion czynu zabronionego. (akta postępowania sygn. PO V Ds. [...], k. 209 - 214), na które zażalenia wnieśli prokurent spółki S. s. r. o. B. M. zarówno przez prokurenta – B. M. jak i radca prawny S. A. (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 217, 219 - 220).

Sąd Rejonowy w C. rozpoznając wniesione zażalenia postanowieniem z dnia

01 lipca 2019 r., sygn. IV Kp (...), postanowił pozostawić bez rozpoznania zażalenie wniesione przez prokurenta spółki S. s. r. o. B. M. jako wniesione przez osobę nieuprawnioną (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 286), natomiast w przedmiocie zażalenia wniesionego przez radcę prawnego S. A., postanowieniem z dnia 18 listopada 2019 r., sygn. IV Kp (...), postanowił uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać prokuratorowi do dalszego prowadzenia (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 287 – 288v).

Po wykonaniu dalszych czynności procesowych, postanowieniem Prokuratury Okręgowej w G. z dnia 24 lutego 2020 r., sygn. PO V Ds. (...), umorzono śledztwo „(...) w sprawie przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków w okresie od maja 2014 roku do listopada 2016 w C., przez prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze o sygn. V Ds. (...) Prokuratury Okręgowej w C. poprzez utrudnianie i uniemożliwianie udostępnienia akt sprawy pełnomocnikowi spółki S. s. r. o., niezasadne udzielenie pracownikom Urzędu Kontroli Skarbowej w K. wglądu do dokumentacji firmy S. s. r. o., na podstawie 4 zarządzeń prokuratora z dni: 24 czerwca 2014 roku, 3 czerwca 2005 roku, 2 maja 2016 roku i 25 listopada 2016 roku o udostępnieniu akt sprawy V Ds. (...), bez określenia zakresu udostępnienia, zaniechanie powiadomienia przedstawicieli firmy S. s. r. o. o zatrzymaniu podczas przeszukania siedziby tej firmy w K. w dniu 20 maja 2014 roku dokumentacji oraz przedstawienia wykazu zatrzymanych dokumentów, niezasadne zatwierdzenie przeszukania siedziby firmy S. s. r. o. oraz sporządzenie postanowienia w przedmiocie dowodów rzeczowych po upływie 4 lat od zatrzymania rzeczy i zaniechanie sporządzenia wykazu przedmiotów zgromadzonych podczas przeszukania, czym działano na szkodę interesu publicznego i prywatnego przedstawicieli spółki S. s. r. o., tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. – wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego” (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 306 - 321). Postanowienie to zostało zaskarżone zażaleniem wywiedzionym przez radcę prawnego S. A. (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 323 – 325).

Postanowieniem prokuratora nadzrędnego z dnia 14 kwietnia 2020 r., sygn. RP III Dsn. (...), nie uwzględniono zażalenia i utrzymano w mocy zaskarżone postanowienie (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 329 – 336).

W dniu 2 czerwca 2020 r. pełnomocnik spółki S. s. r. o. wniósł do Sądu Rejonowego w C. subsydiarny akt oskarżenia przeciwko prokuratorowi M. C. (akta postępowania sygn. XI K (...), k. 3 – 6)

Analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stwierdzić należy, że prokurator M. C. prowadził postępowanie przygotowawcze w sprawie „(...) działającej w okresie od kwietnia 2013 do września 2013 r. na terenie C. i innych miejscowości zorganizowanej grupy przestępczej mającej na celu popełnianie przestępstw przeciwko mieniu, poświadczaniu nieprawdy w dokumentacji związanej z obrotem wyrobami metalowymi i na tej podstawie wyłudzeniami podatku VAT z wykorzystaniem podmiotów gospodarczych z Polski i Unii Europejskiej oraz podejmowaniu czynności, które mogą udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie przestępnego pochodzenia środków pieniężnych pochodzących z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego, lub też miejsca ich umieszczenia, wykrycia, zajęcia albo orzeczenia przepadku, tj. o przestępstwo z art. 258 § 1 k.k., z art. 286 § 1 k.k., z art. 271 § 1 i 3 k.k. z art. 299 § 1 i 5 k.k.” (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 38 – 38v). W dniu 20 maja 2014 r. funkcjonariusze Centralnego Biura Śledczego dokonali czynności przeszukania pomieszczeń biurowych S. s. r. o., w czynności uczestniczyła S. D. - zarządca nieruchomości, w której mieściło się przeszukiwane pomieszczenie biurowe (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 171 - 173). Ze złożonych przez nią zeznań wynika, że „Wszystkie kwestie znajdujące się w protokole przeszukania (...) na pewno są zgodne z prawdą. Pierwszeństwo daję protokołowi. Ja nie podpisałabym protokołu, jeżeli zawierałby informacje, które nie miały miejsca lub w których nie uczestniczyłam. Na każdej stronie przedmiotowego protokołu jest mój podpis, na stronie spis i opis rzeczy, znajduje się moja parafka” (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 177). Prokurator M. C. po rozpoznaniu wniosku Wydziału w C. Zarządu w K. Centralnego Biura Śledczego Komendy Głównej Policji postanowieniem z dnia 27 maja 2014 r. zatwierdził przeszukanie pomieszczeń biurowych S. s. r. o. dokonane w dniu 20 maja 2014 r. (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 175). Zarządzeniem z dnia 24 czerwca 2014 r. prokurator M. C. uwzględnił wniosek Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w K. i udostępnił akta sprawy V Ds. (...) pracownikom Urzędu Kontroli Skarbowej celem wykorzystania

ww. akt oraz informacji zgromadzonych w materiale dowodowym w toku postępowania przygotowawczego w toku prowadzonego postępowania skarbowego dot. firmy K. sp. z o.o. Zarządzenie nie zawiera wprost określonego zakresu udostępnienia akt (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 20). Następnie zarządzeniem z dnia 03 czerwca 2015 r. ww. prokurator uwzględnił wniosek Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w K. i udostępnił akta sprawy V Ds. (...) pracownikom Urzędu Kontroli Skarbowej celem wykorzystania informacji zgromadzonych w materiale dowodowym w toku postępowania kontrolnego dot. firmy W. Sp. z o.o. Zarządzenie zawiera określenie, iż udostępniający zezwala na sporządzanie kserokopii lub fotokopii wybranych dokumentów, a także zezwala na wydanie dokumentacji finansowo-księgowej firmy W. sp. z o.o. celem wykorzystania w prowadzonym postępowaniu kontrolnym wobec tej spółki (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 22). Kolejnym, wydanym w dniu 02 maja 2016 r. zarządzeniem prokurator M. C. uwzględnił wniosek Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w K. i udostępnił akta sprawy V Ds. (...) pracownikom Urzędu Kontroli Skarbowej celem wykorzystania materiału dowodowego zgromadzonego w toku ww. śledztwa Prokuratury Okręgowej w C. w toku prowadzonego postępowania skarbowego dot. firmy K. sp. z o.o. (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 23). W dnia 25 listopada 2016 r. wydał zarządzenie o udostępnieniu akt sprawy o sygn. V Ds. (...) uwzględniające wniosek Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w K. i udostępnił pracownikom Urzędu Kontroli Skarbowej akta sprawy V Ds. (...) celem wykorzystania ww. akt oraz informacji zgromadzonych w materiale dowodowym w postępowaniu dot. firmy K. sp. z o.o. Zarządzenie również nie zawiera wprost określonego zakresu udostępnienia akt (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 21).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Immunitet prokuratorski zaliczany jest do immunitetów formalnych. Nie wyłącza on odpowiedzialności karnej czy też karalności za czyn popełniony, ale wprowadza zakaz pociągnięcia do odpowiedzialności karnej osób nim chronionych,

bez uprzedniego uzyskania przez oskarżyciela zgody uprawnionego organu.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, który Sąd orzekający w niniejszym składzie w pełni aprobuje immunitet „nie powoduje wyłączenia odpowiedzialności, czy też karalności za popełniony czyn, a jedynie wprowadza zakaz pociągnięcia osoby posiadającej taki immunitet do odpowiedzialności karnej przed sądem, chyba że oskarżyciel uzyska na to zgodę uprawnionego organu. Ochronne oddziaływanie immunitetu powoduje, że dopóki nie zostanie on uchylony prawomocną uchwałą sądu dyscyplinarnego, niedopuszczalne jest wszczęcie i dalsze prowadzenie postępowania przeciwko osobie, którą chroni. Jego uchylenie jest zatem warunkiem przejścia postępowania karnego (...) z fazy *in rem* w fazę *in personam*” (Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych, Warszawa 2017, uchwała z dnia 18 lipca 2016 r. sygn. SNO 29/16). Celem postępowania w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej jest ustalenie czy zgromadzony przez wnioskodawcę materiał dowodowy wskazuje na dostateczne podejrzenie, że prokurator w stosunku do którego wnioskodawca skierował do sądu dyscyplinarnego wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej swoim zachowaniem (działaniem lub zaniechaniem), zrealizował znamiona przestępstwa opisanego we wniosku (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2003 r. sygn. SNO 29/03, LEX nr: 470220; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2006 r. sygn. SNO 3/06, LEX nr: 470201, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2016 r. sygn. SNO 28/16, LEX nr: 2080102).

Pod pojęciem dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa należy rozumieć „sytuację, gdy zebrane w sprawie dowody wskazują w sposób dostateczny na to, że sędziemu można postawić zarzut popełnienia przestępstwa. Jest przy tym oczywiste, że nie wystarcza samo przypuszczenie, iż było tak, jak twierdzi się we wniosku o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, ale nie jest też wymagane przekonanie o winie sędziego. Postępowanie o uchylenie immunitetu sędziowskiego poprzez wyrażenie zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, nie jest bowiem postępowaniem rozstrzygającym o jego odpowiedzialności karnej, a więc sąd dyscyplinarny nie musi mieć pewności, że przestępstwo zarzucane sędziemu we

wniosku faktycznie zostało przez niego popełnione. Naturalnie poddaje on wniosek analizie nie tylko pod kątem realizacji znamion przedmiotowych i podmiotowych zarzucanych czynów, ale także musi odnieść się do nich w optyce m.in. stopnia społecznej szkodliwości. Jednak biorąc pod uwagę specyfikę postępowania o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej zarysowaną powyżej, uznać należy, że znikomy stopień społecznej szkodliwości zarzucanego sędziemu czynu musi jawić się, jako oczywisty na podstawie dostępnego materiału dowodowego” (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2018 r. sygn. SNO 18/19, LEX nr: 2515772).

Rozpoznawany przez Sąd wniosek dotyczy czynu ściganego z oskarżenia publicznego. W takich przypadkach rola sądu dyscyplinarnego sprowadza się do weryfikacji twierdzeń wskazanych we wniosku oraz dowodów załączonych przez wnioskodawcę, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach do przeprowadzenia innych dowodów w celu ustalenia czy w danym przypadku zachodzi dostatecznie uzasadnione w rozumieniu art. 135 § 5 ustawy Prawo o prokuraturze podejrzenie popełnienia przez prokuratora przestępstwa. Powzięcie takich ustaleń skutkujące zezwoleniem na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej warunkuje możliwość przedstawienia danemu prokuratorowi zarzutów w postępowaniu karnym, co daje podstawę do wszczęcia postępowania karnego przeciwko niemu. Sąd Najwyższy podkreśla, iż taki przebieg postępowania nie przesądza o rozstrzygnięciu sądu powszechnego. Sąd dyscyplinarny ma za zadanie rozważyć adekwatność przedstawionego przez wnioskodawcę materiału dowodowego w odniesieniu do dyspozycji wynikającej z treści art. 135 § 5 ustawy Prawo o prokuraturze, a więc czy w sposób dostateczny uzasadnia on realizację znamion czynu, o którym mowa we wniosku.

Sąd Najwyższy jednocześnie zauważa, iż ocena zgromadzonego materiału dowodowego, nie powinna wykraczać ponad to, co konieczne do dostatecznego uzasadnienia podejrzenia przestępstwa. Oznacza to, iż w gestii sądu dyscyplinarnego nie leży powzięcie pełnego przekonania, że przypisywane prokuratorowi przestępstwo zostało rzeczywiście przez niego popełnione, a jedynie ustalenie czy wersja zdarzeń przedstawiona we wniosku jest na tyle prawdopodobna, iż w ocenie sądu dostatecznie uzasadnia popełnienie przez

prokuratora przestępstwa. W tym miejscu podkreślić należy, iż uchwała sądu dyscyplinarnego nie przesądza kwestii związanych z ewentualną winą prokuratora, którego dotyczy wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej. Ustalenie winy bowiem, należy wyłącznie do sądu powszechnego w postępowaniu karnym według reguł przewidzianych w kodeksie postępowania karnego. Taka wykładnia unormowań związanych z kwestią rozpoznawania wniosku o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej przez sąd dyscyplinarny sprowadza się do konkluzji, iż sąd ten w istocie jest zobligowany do oceny wiarygodności przedstawionego przez wnioskodawcę materiału dowodowego, natomiast kompleksowa i ostateczna ocena tego materiału dokonywana jest już w postępowaniu karnym sensu stricto (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2016 r., sygn. SNO 29/16, LEX nr: 2087128).

Uchwała w przedmiocie uchylenia immunitetu prokuratorskiego „(...) musi być podjęta ze szczególną rozważą, po szczegółowym przeanalizowaniu przedstawionych dowodów. Wniosek może być uwzględniony jedynie wówczas, gdy zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa. Chodzi o podejrzenie w pełni uzasadnione, nienasuające istotnych wątpliwości zarówno co do popełnienia czynu, jak i występowania innych okoliczności objętych przez ustawę ramami odpowiedzialności karnej (...) obowiązkiem Sądu dyscyplinarnego jest zatem rzetelna ocena przedstawionego przez wnioskodawcę materiału dowodowego i wyjaśnienie ewentualnych rozbieżności oraz wątpliwości w celu wykazania, czy zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie przestępstwa” (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2010 r., sygn. akt SNO 84/09, LEX nr: 1289010).

W tym miejscu Sąd podziela stanowisko wyrażone w treści uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2021 r., sygn. akt II DIZ 37/21 „Zgodnie z art. 135 § 6 ustawy – Prawo o prokuraturze, sąd dyscyplinarny orzeka na podstawie wniosku i dowodów załączonych przez wnioskodawcę, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach może przeprowadzić inne dowody. Ten obowiązek załączenia dowodów przez wnioskodawcę modyfikowany jest przez treść art. 330 § 3 k.p.k. Wynika z niego bowiem, iż nie zawsze, z przyczyn niezależnych od subsydiarnego oskarżyciela posiłkowego, możliwym będzie

załączenie dowodów do wniosku. Skoro wnioskodawca nie ma obowiązku załączenia akt śledztwa do subsydiarnego aktu oskarżenia – skargi inicjującej postępowanie główne, to tym bardziej nie może mieć takiego obowiązku przy składaniu wniosku o uchylenie immunitetu prokuratorowi, wobec którego akt oskarżenia został skierowany (...) Podobnie nie można złożyć skutecznie takiego wniosku przed wszczęciem śledztwa czy dochodzenia albo wniesieniem prywatnego aktu oskarżenia. Wniosek ten ma bowiem zawsze charakter wtórny wobec subsydiarnego aktu oskarżenia. Bez uprzedniego wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia, a więc skutecznego zainicjowania postępowania karnego przed sądem, nie jest możliwe skuteczne złożenie wniosku o uchylenie immunitetu (...) Oczywistym jest, że wnioskodawca, będący subsydiarnym oskarżycielem posiłkowym, nie jest dysponentem oryginałów dokumentów znajdujących się w aktach postępowania przygotowawczego. Ich dysponentem jest prokurator, a po wniesieniu subsydiarnego aktu oskarżenia, właściwy sąd karny. Może wprowadzić załączyć ich kopie, ale nie daje to żadnej gwarancji, iż będą one w pełni kompatybilne z materiałem dowodowym znajdującym się w aktach głównych sprawy, tak pod względem kompletności, jak i treści. Tymczasem sąd dyscyplinarny powinien rozstrzygać kwestię dopuszczalności kontynuowania postępowania karnego, na podstawie tych samych materiałów, które ewentualnie, w wypadku zezwolenia na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej, będą stanowić zasadniczy element składowy podstawy faktycznej rozpoznania subsydiarnego aktu oskarżenia i rozstrzygnięcia przedmiotu postępowania karnego. Już chociażby z tego powodu sąd dyscyplinarny każdorazowo powinien zwrócić się do właściwego sądu powszechnego o nadesłanie akt postępowania karnego. W takiej sytuacji podstawowym obowiązkiem pokrzywdzonego, który występuje w roli oskarżyciela subsydiarnego i wnioskuje o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej jest zgłoszenie sądowi dyscyplinarnemu dowodów, na których oparty jest wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora. W istocie rzeczy realizacja tego obowiązku polega na załączeniu do wniosku o uchylenie immunitetu, podpisanego przez pełnomocnika i spełniającego wymogi pisma procesowego (art. 119 k.p.k.), odpisu subsydiarnego aktu oskarżenia oraz wskazanie sądu karnego, do którego akt oskarżenia został

skierowany oraz sygnatury, pod którą sprawa została zarejestrowana. Ponieważ sposób postępowania z materiałem dowodowym po wpłynięciu subsydiarnego aktu oskarżenia przewiduje art. 330 § 3 k.p.k., stosownie do jego treści wpływ wniosku implikuje podjęcie przez sąd dyscyplinarny analogicznych czynności – przesłanie odpisu wniosku i zwrócenie się do prezesa sądu karnego o nadesłanie akt postępowania przygotowawczego dla celów postępowania immunitetowego”.

Sąd mając na celu wyjaśnienie wszelkich wątpliwości wystąpił o nadesłanie akt Sądu Rejonowego w C. o sygn. XI K (...), znajdujący się w nich materiał dowodowy ujawnił, dokonując na jego podstawie ustaleń stanu faktycznego i przyjął za podstawy rozstrzygnięcia.

Przechodząc do oceny zgromadzonego materiału dowodowego należy wskazać na charakter przestępstw z art. 231 § 1 k.k. oraz 271 § 1 k.k.

Przedmiotem ochrony art. 231 k.k. jest prawidłowa działalność instytucji państwowych i samorządu terytorialnego (J. Stefańska [w:] R.A. Stefański (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2020, s. 1625). Przepis ten chroni prawidłowe funkcjonowanie instytucji państwowej i samorządu terytorialnego. Czynnością wykonawczą jest działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego w ściśle określony sposób, a mianowicie przez przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2014 r., sygn. WA 23/14 LEX nr: 1554340). Zgodnie z poglądem wyrażonym w wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) czynność sprawcza określona jako działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego może w istocie polegać na działaniu (przekroczenie uprawnień) lub zaniechaniu (niedopełnienie obowiązków). „Dla zrekonstruowania szczegółowego zakresu normy prawnokarnej niezbędne będzie sięgnięcie do przepisów określających zakres uprawnień i obowiązków funkcjonariusza publicznego wynikających z zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji, na co składają się nie tylko przepisy ustaw i rozporządzeń wykonawczych, lecz także regulaminów czy statutów (...) Przekroczenie uprawnień oznacza przede wszystkim podjęcie czynności wykraczającej poza zakres kompetencji, czynności bez podstawy faktycznej lub prawnej (niezgodnie z prawnymi warunkami podjętej przez funkcjonariusza publicznego czynności) (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 5 września 2002 r., II AKa 74/02,

OSA 2003). Zgodzić też należy się z Sądem Najwyższym, że „samo przekroczenie przez funkcjonariusza publicznego swoich uprawnień lub niedopełnienie ciążących na nim obowiązków służbowych nie stanowi przestępstwa stypizowanego w [art. 231 § 1](#) k.k., gdyż dla jego bytu konieczne jest także działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego. Przestępstwo to musi być popełnione umyślnie, co oznacza, że funkcjonariusz publiczny musi obejmować swoim zamiarem (bezpośrednim lub ewentualnym) zarówno przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków (w wyniku działania lub zaniechania), jak i działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, charakteryzujące to przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków. Domniemanie, że każde formalne przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków stanowi samo przez się działanie na szkodę interesu publicznego i to zarówno pod względem podmiotowym jak i przedmiotowym, nie dałoby się pogodzić z materialną definicją przestępstwa ([art. 1](#) k.k.) i pomijałoby oczywisty fakt, że oprócz odpowiedzialności karnej istnieje także odpowiedzialność służbowa czy dyscyplinarna” (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2008 r., sygn. akt SNO 87/07, LEX nr 1289017). Analogiczny pogląd zawarty został w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2021 r., sygn. akt II DIZ 32/21, „funkcjonariusz publiczny musi zatem obejmować swoją świadomością fakt przysługujących mu kompetencji, a także ich zakres oraz fakt działania na szkodę interesu publicznego lub prywatnego przez przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków (...) dla bytu przestępstwa z [art. 231 § 1](#) k.k. konieczne jest wykazanie, że pomimo świadomości wskazanych wyżej okoliczności funkcjonariusz publiczny chce przekroczyć uprawnienia lub niedopełnić obowiązków, albo na to się godzi. W konsekwencji nie jest zamierzone działanie funkcjonariusza publicznego, który mylnie wyobraża sobie, że nie narusza swoich obowiązków lub nie działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, a w rezultacie postawienie mu w takiej sytuacji zarzutu popełnienia czynu zabronionego z [art. 231 § 1](#) k.k. jest wyłączone (...) odpowiedzialność karna to rodzaj odpowiedzialności ultima ratio, a więc odpowiedzialności ograniczonej do sprawców i przypadków, w odniesieniu do których inne rodzaje odpowiedzialności byłyby nieadekwatne. W odniesieniu do potencjalnie możliwej odpowiedzialności karnej sędziów za uchybienia związane z wykonywaniem ich pracy, zwłaszcza, gdy

ich działanie było nieumyślne, należy dopuszczać możliwość podlegania takiej odpowiedzialności tylko w razie wyjątkowego natężenia okoliczności świadczących o skrajnie dużym stopniu zawinienia i stopniu społecznej szkodliwości. (...) W przypadku sędziów delimitacja odpowiedzialności karnej i dyscyplinarnej ma bowiem szczególne znaczenie ze względu na przysługujący sędziom immunitet służący zabezpieczeniu realizacji konstytucyjnej zasady niezawisłości sędziowskiej. (...) Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że instytucja immunitetu prokuratora powinna być postrzegana w sposób analogiczny do tej związanej z immunitetem sędziowskim (z uwzględnieniem odrębności pełnienia urzędu). Ponadto, Sąd Najwyższy podziela wyżej zaprezentowany pogląd, który głosi, że aby można było przypisać sędziemu czy prokuratorowi czyn wyczerpujący znamiona przestępstwa stypizowanego w [art. 231 § 1](#) k.k. musi zaistnieć istotna szkoda dla interesu publicznego lub prywatnego, albo narażenie na powstanie ww. szkody (...) wartym podkreślenia jest również, że przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków, które nie narażało interesu publicznego lub prywatnego na niebezpieczeństwo, może stanowić podstawę do odpowiedzialności dyscyplinarnej lub służbowej funkcjonariusza publicznego" (LEX nr 3181406).

Czynnością sprawczą czynu zabronionego określonego w art. 271 k.k. jest poświadczenie nieprawdy. Może ono polegać na potwierdzeniu okoliczności, które nie miały miejsca lub też ich przeinaczeniu albo zatajeniu. Istotne jest jednak, aby były to okoliczności, które wywołują lub mogą wywołać skutki z punktu widzenia przepisów obowiązujących w czasie poświadczenia. Poświadczenia nieprawdy nie można utożsamiać ze sfalszowaniem dokumentu. „Sporządzenie zapisu informacji stwierdzających określone okoliczności musi się bowiem mieścić w zakresie uprawnienia osoby wystawiającej dokument. Poświadczający wystawia dokument we własnym imieniu. Poświadczenie nieprawdy nie jest więc atakiem na autentyczność dokumentu. Czynność poświadczenia nieprawdy dokonana jest w momencie, gdy dokument zawierający to poświadczenie zostanie wprowadzony do obrotu prawnego, np. przez wręczenie go osobie trzeciej, wprowadzenie do repertorium, umieszczenie w aktach, ogłoszenie na posiedzeniu, choćby nawet nie miało ono charakteru jawnego” (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 05 listopada 2020 r., sygn. akt I DO 45/20, LEX nr 3122789).

Mając na względzie zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd nie dostrzega dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez prokuratora M. C. przestępstwa stypizowanego w art. 271 k.k. Ze znajdującej się w aktach postępowania sygn. PO V Ds. (...) na kartach 170-170v sporządzonej przez funkcjonariusza Centralnego Biura Śledczego notatki urzędowej wynika, że niewyrażenia przez zarządcę nieruchomości zgody na otwarcie pomieszczenia funkcjonariusze Centralnego Biura Śledczego przywieźli B. M. na miejsce czynności, który to otworzył biuro udostępniając pomieszczenie. W protokole przeszukania z dnia 20 maja 2014 r. zawarta została przez zarządcę nieruchomości adnotacja o treści „Żądam doręczenia zatwierdzenia przeszukania. Oświadczam, że klucze do pomieszczenia pobrał najemca, p. B. M., on też otworzył pokój, brał udział w czynności do godz. 14:00” (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 172). Na wskazanej stronie protokołu znajduje się podpis S. D.. Ze złożonych przez ww. zeznań wynika, że „Wszystkie kwestie znajdujące się w protokole przeszukania (...) na pewno są zgodne z prawdą. Pierwszeństwo daję protokołowi. Ja nie podpisałam protokołu, jeżeli zawierałby informacje, które nie miały miejsca lub w których nie uczestniczyłam. Na każdej stronie przedmiotowego protokołu jest mój podpis, na stronie spis i opis rzeczy, znajduje się moja parafka” (akta postępowania sygn. PO V Ds. (...), k. 177).

Analizując zachowanie prokuratora M. C. w odniesieniu do zarzutu przekroczenia uprawnień należy skonstatować, że udostępnienie akt śledztwa prowadzonego pod sygn. V Ds. (...) pracownikom organów administracji skarbowej w C. nastąpiło na podstawie zarządzeń o udostępnieniu akt sprawy wydanych w dniach: 24 czerwca 2014 r., 03 czerwca 2015 r., 02 maja 2016 r. oraz 25 listopada 2016 r. i nie wykraczało poza jego kompetencje. Każdorazowo o udostępnienie akt występował Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w K.. Ww. zarządzenia wydane zostały na podstawie art. 156 § 1 i 5 k.p.k., (w przypadku zarządzenia z dnia 02 maja 2016 r. art. 156 § 1 i 5 k.p.k. i art. 7 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej).

Skoro przepis art. 156 § 1 i 5 k.p.k. przewiduje uprawnienie udostępnienia akt przez prokuratora, to nie sposób czynić zarzutu, że prokurator, który zdecydował o udostępnieniu akt uwzględniając wniosek organów skarbowych,

prawo naruszył.

Wskazując na powyższe oraz biorąc pod uwagę materiał dowodowy zgromadzony w aktach postępowania w żadnym stopniu nie można uznać, że zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia wskazanych we wniosku przestępstw.

Z tych też powodów Sąd Najwyższy uznał, że wniosek adwokata D. K., będącego pełnomocnikiem wnioskodawcy S. s. r. o. o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora Prokuratury Okręgowej w C. M. C. do odpowiedzialności karnej nie był zasadny i jako taki nie mógł zostać uwzględniony, tym samym uchwalono jak w sentencji, kosztami postępowania delibacyjnego obciążając Skarb Państwa.